



Suomen Ilmailuliitto
Helsinki-Malmin lentoasema
00700 Helsinki
sil@ilmailuliitto.fi

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Asia: VNS 6/2020 vp Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle – Suomen kestävän kasvun ohjelma

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja toteamme seuraavaa.

Suomen Ilmailuliitto (SIL) on ilmailun valtakunnallinen etujärjestö. Ilmailuliiton tehtävänä on edistää ja kehittää ilmailuharrastusta sekä valvoa urheilu- ja harrasteilmailun etuja yhteiskunnassa. Strategiatavoitteensa mukaisesti Suomen Ilmailuliitto tunnustetaan harraste- ja yleisilmailun kansallisesti tärkeimmäksi keskusjärjestöksi.

Ehdotuksemme tukee RRF-hankkeen yleistä tavoitetta erityisesti parantamalla Suomen taloudellista, sosiaalista ja alueellista koheesiota takaamalla maan kokonaissaavutettavuutta. Työn tekemisen ja elämisen malli on kriisin aikana muuttunut ja muutos jää todennäköisesti suurelta osin pysyväksi.

Ehdotamme, että elpymis- ja palautumistukivälineestä tuettaisiin Suomen liikennejärjestelmän rakenteellisia uudistuksia ja investointeja myöntämällä varoja lentopaikkojen kehittämiseen. Suomen Ilmailuliitto on valmis auttamaan kokoamalla tiedot kustannuksista, tavoitteista ja mittareista.

Suomen lentopaikkojen ja uuden ilmailuteknologian kehittäminen

Suomen Ilmailuliitto ehdottaa panostamista Suomen lentopaikkojen kehittämiseen osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa.

1. Lentopaikkojen kehittäminen ja ylläpidon varmistaminen

Lentopaikkojen kehittäminen nopeuttaa ja toteuttaa liikenne- ja viestintäministeriön hankkeen ”Digi-ilmailun kehittäminen ([LVM054:00/2020](#))” toteuttamista <https://www.lvm.fi/-/digi-ilmailun-tyoryhma-digitaalisen-tiedon-hyodyntaminen-avainasemassa-ilmailun-kehittamisessa-1235181>.

Hankkeessa on korostettu Finavian lentoasemaverkoston ulkopuolisten lentoasemien merkitystä mm. aluetalouden ja alueellisen saavutettavuuden turvaamisessa.



Myös työ- ja elinkeinoministeriön valtakunnallisessa kestävä matkailu -ohjelmakokonaisuudessa aiotaan etsiä ratkaisuja edistää sähköistä lentoliikennettä. Panostus suomen lentopaikkoihin tukee tämänkin hankkeen toteutumista, ja tälle on vahva tuki mm. nykyisillä lentokenttäpaikkakunnilla sekä harvaan asutun maaseudun verkostossa.

<https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/37498572/Kest%C3%A4v%C3%A4+matkailu+2030.pdf/d73dc9d2-8a78-5db1-a52d-12d065e02fe1/Kest%C3%A4v%C3%A4+matkailu+2030.pdf?t=1600258598995>

Kehityssuunnittelussa tulee huomioida myös lentopaikkojen ylläpidon ja jatkuvuuden varmistaminen.

Liikenne- ja viestintäministeriö on viime vuosina tukenut muutaman Etelä-Suomen lentopaikan korjaustoimia. Merkittävien omavastuuosuuksien vuoksi tämä on johtanut useimmilla näistä lentokentistä tilanteeseen, ettei ylläpitoon ole varaa eikä rahoituslähteitä ole löydetty. Osana kehitykseen suunnattavaa elvytysrahoitusta tulee taata myös ylläpidon jatkorahoitus.

2. Pääkaupunkiseudun uusi lentokenttä

Lentopaikkojen kehittämisessä tulee varmistaa myös erityisen ajankohtainen ja kriittinen pääkaupunkiseudun saavutettavuus ilmateitse myös ilman aikataulua lennettäessä.

Helsingin kaupunki pyrkii lakkauttamaan lentotoiminnan Helsinki-Malmin lentoasemalla, joten valtion tulee toteuttaa korvaavat ratkaisut eduskunnan lausuman edellyttämät lentokenttätoiminnot (Eduskunnan kirjelmä EK 5/2018 vp, KAA 1/2017 vp).

Asia on kiireellinen. Suomen Ilmailuliitto on esitellyt hankesuunnitelman liikenne- ja viestintäministeri Harakalle, ja hanke tulee aloittaa mahdollisimman pian joko mahdollistamalla Malmin lentoaseman jatkokäyttö, sovittamalla pienkoneet Helsinki-Vantaalle tai rakentamalla pääkaupunkiseudulle uusi lentokenttä tätä tarkoitusta varten.

3. Sähköisen ilmailun kehittäminen

Lentopaikkojen kehittäminen on edellytys sähköisen ilmailun käynnistämiseksi.

Suoran lentopaikkojen kehitysrahoituksen lisäksi ehdotamme LVM:n digilentokenttähankkeelle jatkoselvityksen tekemistä sähköisen lentämisen mahdollisuuksista kaupunkienväliseen nopeaan liikkumiseen, joka pitäisi sisällään niin lentotaksitoiminnan kuin aikataulutetun liikenteen. Selvityksessä tulee ottaa huomioon myös Suomen lentokoulutuksen sähköistäminen, johon tarvitaan valtion investointitukia.



Perustelut

Lentopaikkojen kehittäminen tukee laajalti hallitusohjelman ympäristökysymysten ratkaisemista ja vihersiirtymää.

Digi-ilmailuna tarkastellaan sellaista ilmailua, joka haastaa perinteistä, vakiintunutta liikenneilmailua, kuten kaupalliset reittiliikenteen matkustaja- ja tavarakuljetukset. Tämä kattaa mm. digitaalisen tiedon hyödyntämiseen perustuvan lentokoulutuksen, harrasteilmailun, droonien lennättämisen, valvonta- ja pelastustoiminnan mukaan lukien metsäpalonsammutuksen, maa- ja metsätalouskäytön (esim. lannoitus, myrkytys), lentotaksitoiminnan, uudenlaiset liikkumispalvelut, yritysilmailun, ambulanssilennot jne.

Asia sijoittuu myös EU:n pelastuspalvelumekanismi RescEU:n elpymisvälineen lisärahoitusalueelle. Se on komission hallinnoimaa rahoitusta, jota haetaan kansallisen valmiuden ja varautumisen parantamiseen ja EU-maiden välisen avunannon varmistamiseen tilanteissa, joissa maan omat voimavarat ovat riittämättömät. Se kohdennetaan 1) kansallisen varmuusvarastoinnin järjestelmään, 2) CBRN-valmiuksiin ja 3) metsäpaloihin varautumiseen.

Myös maaseudun kehittämisen elpymisvälineen lisärahoitusta tulee osoittaa lentopaikkojen kehittämiseen. Se kohdennetaan jäsenmaiden kansallisten maaseutuohjelmien kautta. Tämä on osa EU:n elpymisohjelman vihreää siirtymää ja Suomen kokonaisturvallisuutta.

<https://yle.fi/uutiset/3-11653724>

<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/puheenaiheet/kolumni/artikkeli-1.1248965>

Ilmailun teknologinen tilanne

Sähköisen ilmailun teknologiamurroksen myötä ilmailun vaikutus kokonaisuudessa voi olla hyvinkin merkittävä sekä kaupallisen että yksityisen liikkumisen kannalta. Suomessa maankäyttö ja asuminen kattaa koko maan, joten liikennejärjestelmän pitää mahdollistaa liikkumisen vapaus kohtuullisin kustannuksin.

Sähköinen ilmailu ei kehity palvelemaan maan kattavaa saavutettavuutta, ellei ole olemassa kattavaa lentokenttäverkostoa. Harvaan asuttujen alueiden lentokentät voidaan valjastaa palvelemaan tulevaisuuden ilmailua.

Ilmailu tulee olemaan ekologisimpia tapoja liikkua, kun lasketaan myös infran rakentaminen ja ylläpito. Suomi on harvaan asuttu maa ja sähköisellä ilmailulla voitaisiin luoda nopea kaupunkienvälinen liikenne hyvin pienin investoinnein. Ratainvestoinnit ovat aina miljardiluokkaa ja tuottavat myös paljon päästöjä.

Nykyisen maanpäällisen infrastruktuurin ylläpito- ja korjausvelka on mittava, ja asumistiheyden huomioiden taloudellisesti haastava. Lentoliikenteen infrastruktuuri on



kustannuksiltaan ja vaatimuksiltaan minimaalista tie- tai raideliikenteeseen nähden. Tässä tilanteessa elvytyspanostus siihen tuottaa parhaimman hyödyn.

Kestävien kulkumuotojen osuus kasvaa ja liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät kohti kansallista liikenteen päästövähennystavoitetta. Liikkumisen ekologisutta arvioitaessa pitää katsoa liikkumismuotoja laajemmin ja ottaa huomioon myös infran rakentamisen ja ylläpidon päästöt, ml. muutkin kuin co2 päästöt. Pienhiukkaset ovat tällä hetkellä liikenteen terveydelle vaarallisin päästölaji. Lentäminen yleisesti ja sähköinen lentäminen erityisesti on ainoa liikkumismuoto, joka ei tuota lainkaan pienhiukkaspäästöjä.

Elvytyspanostusta tukee ja perustelee vahvasti myös EU-komission päätöslauselma "P6_TA(2009)0036 Yleisilmailun ja liikelentotoiminnan kestävä tulevaisuus", jossa korostetaan pienilmailun mahdollisuuksien varmistamista.
(<https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONGML+TA+P6-TA-2009-0036+0+DOC+PDF+V0//FI>)

Yhteenveto

Yhteiskunnan toimintamallien muuttuessa myös ihmisten liikkuminen on muuttunut. Työtä tehdään paikkariippumattomasti, ja liikkuvat ihmismäärät ovat aiempaa pienempiä.

Tulevaisuuden teknologiat, niiden hyödyntäminen harvaan asutussa Suomessa ja niihin liittyvä uusi liiketoiminta ovat merkittävä mahdollisuus, joka edellyttää toimintaedellytysten (lentoaikat) kehittymistä. Ilmailu ja sen teknologiat ovat tärkeä kehitysalue, johon panostamalla voidaan saavuttaa nopeita voittoja kohtuullisella panostuksella.

Suomen Ilmailuliitto esittää elpymispanostusten kohdentamista seuraavasti

- Suomen lentopaikkojen kehittäminen ja ylläpidon varmistaminen
- Pääkaupunkiseudun uuden lentokentän perustaminen
- Sähköisen ilmailun kehittäminen

Suomen Ilmailuliitto – Finlands Flygförbund ry

Timo Latikka
toiminnanjohtaja

Lisätietoja:

Timo Hyvönen, puheenjohtaja, 050-374 8371, timo.hyvonen@ilmailuliitto.fi

Timo Latikka, toiminnanjohtaja, 040-579 1817, timo.latikka@ilmailuliitto.fi



LAUSUNTO
11.1.2021

Liitteet:

Ilmailuliiton lausunto liikennejärjestelmä 12: <https://www.ilmailuliitto.fi/wp-content/uploads/2017/04/ilmailuliiton-liikennejarjestelma-12-lausunto-23.1.2020.pdf>

LVM:n digilentokenttähanke

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/VNS+6/2020><https://www.ilmailuliitto.fi/2020/09/02/ilmailuliitto-mukaan-liikenne-ja-viestintaministerio-digi-ilmailun-tyoryhmaan/>

EU-komission päätöslauselma: Yleisilmailun ja liikentotoiminnan kestävä tulevaisuus

<https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P6-TA-2009-0036+0+DOC+PDF+V0//FI>

Maaseutulentokenttien kehittäminen

<https://yle.fi/uutiset/3-11653724> <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/puheenaiheet/kolumni/artikkeli-1.1248965>